

EELHINNANG

Kavandatava tegevuse keskkonnamõju olulisuse eelhindang on antud lähtudes KeHJS § 6 lg 3 kriteeriumitest:

1. Tegevuse ala ja selle lähiümbruse keskkonnatingimused

1.1. Maakasutus

Sadam asub Kesse laiul Saare maakonnas, Muhu vallas, Kesse külas, Jaani-Aadu kinnistul katastritunnusega 47801:006:0449 ja kinnistuga piirnevala merealal Suures väinas. Sadam on rajatud 2009. a Jaani-Aadu talu kunagise lautrikoha asemele. Sadam paikneb saare idakaldal ja on ainsaks ametlikuks sadamaks Kesselaiul. Kesselaiu põhjakaldal paikneb lisaks looduslik lauter ujuvillaga – nn. abajas või laguun. Ülejäänud talude lautrikohad on aja jooksul pea täielikult hävinud ja looduses neid enam ei silma.

Sadama süvendati pae sisse 2009. aastal ja rajati graniitkividega kaetud kaitsemuulid. Sadama põhjaküljes on betoonkai. Kaile ja muuli otstes on rajatud elektrivarustus valgustuse ja navigatsioonivalgustuse tarvis. 7 aasta jooksul on sadama territoorium haljastunud.

1.2. Alal esinevad loodusvarad, nende omadused ja taastumisvõime ning looduskeskkonna vastupanuvõime

Sadama veealal ja sellega piirneval maismaa-alal ei esine loodusvarasid kasutataval kujul.

1.3. Märgalade, randade ja kallaste, pinnavormide, metsade, kaitstavate loodusobjektide, sealhulgas Natura 2000 võrgustiku alade vastupanuvõime

Sadama asub Kesse laiü maastikukaitsealal (kaitse-eeskiri vastu võetud Vabariigi Valitsuse 05.05.2004. a määrusega nr 184), mis kuulub Natura 2000 võrgustiku alade nimekirja Kesse laiü loodusalana. Kesse laidu ümbritsev mereala asub Väinamere hoiualal ning kuulub Natura 2000 võrgustiku nimekirja Väinamere linnualana (Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 korraldus nr 615-k “Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku nimekiri”) ja on kaitse all Väinamere hoiualana (Vabariigi Valitsuse määrus 18. mai 2007 nr. 156 „Vabariigi Valitsuse 27. juuli 2006. a. määruse nr 176 „Hoiualade kaitse alla võtmine Saare maakonnas“). Jaani–Aadu maaüksusel, vahetult veepiirist maismaa poole on inventeeritud kooslused esmased rannavallid (1210) ning püsitaimestikuga kivirannad (1220).

1.4. Alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud

Kavandatava tegevuse maa-ala piires puuduvad teadaolevalt sellised alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud.

1.5. Maareformi seaduse tähenduses tiheasutusega alade ning ajaloo-, kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõime

Kõnealune sadam asub hajaasustusalal. Kogu asustus saarel on väga hõre ja sadama kõrval asub vaid üks elumaja. Sadama võimalikus mõjupiirkonnas ei asu ajaloo- kultuuri- või arheoloogilise väärtusega objekte. Kultuuriväärtuslik, kiviaedadega piiratud tänavaga küla keskosa jääb sadamast 400m kaugusele ning sadama süvendamine seda ei mõjuta.

2. Tegevuse iseloom, kaasa arvatud selle tehnoloogiline tase

Toimub olemasoleva sadama süvendamine, mahus kuni 700 m³ ning kai ehitamine, mille käigus paigutatakse vette betooni 0,5 m³ ja maakive 2 m³. Süvendatud materjal (muda) paigutatakse maismaale Jaani-Aadu kinnistule madalamate kohtade täiteks. Süvendustöid tehakse ujuvsüvendajaga. Vee erikasutuse piirkonna koordinaadid on:

58°37'55,57" ja 23°26'36,2"

58°37'54,96" ja 23°26'41,88"

58°37'54,51" ja 23°26'41,91"

58°37'54,75" ja 23°26'35,7"

2.1. Loodusvarade kasutamine

Sadama süvendamise käigus toimub vee erikasutus, selle kirjeldus on antud eelmises punktis.

2.2. Jäätme- ja energiamahukus

Vee erikasutusega seotud tööde käigus tekkivaid jäätmeid käideldakse jäätmeseaduses sätestatud korras. Süvendatud pinnas ladustatakse vastavalt punktis 2 kirjeldatule.

2.3. Lähipiirkonna teised tegevused

Sadam paikneb saare idakaldal ja on ainsaks ametlikuks sadamaks Kesselaiul. Laiu põhjakaldal paikneb lisaks looduslik lauter ujuvsillaga – nn. abajas või laguun. Ülejäänud talude lautrikohad on aja jooksul pea täielikult hävinud ja looduses neid enam ei silma. Tööstust saarel ei ole, nagu ei ole teadaolevalt ka mingit reostust. Sadam on talumaadest eraldatud taastatud kiviaiaga. Suhteliselt kõrgel kaldanõlval on alustatud pisikese sadamahoone ehitust. Valmis on vundament, veevarustus ja kanalisatsioon. 7 aasta jooksul on sadama territoorium haljastunud.

3. Tegevusega kaasnevatest tagajärgedest

3.1. Vesi ja pinnas

Esitatud taotluses märgitud koordinaatide kohaselt tehakse vee erikasutusega seotud töid vahetult sadamas. Süvendustööd on mahult väikesed ning lühiajalised. Süvendatav materjal koosneb suures osas mudast ning võib sisaldada peeneid osi. Taotluse kohaselt on muda ja liiva süvendamine kavas läbi viia ujuvsüvendajaga pumpamise teel, mistõttu võib piirkonnas süvendamise ajal tekkida keskmisest suuremas koguses heljumit. See omakorda võib ohtu seada piirkonnas olevad kudealad ja arenevad larvid, mistõttu ei ole soovitatav süvendustöid teha ajavahemikus 15. aprillist kuni 30. juunini.

Kavandatavate tööde võimalikus mõjupiirkonnas puuduvad teadaolevalt olulised põhjaloomastiku ja -taimestiku kooslused, mistõttu ei teki süvendamise käigus olulist mõju põhjaelustikule.

Sadama süvendamine ja kai ehitamine mis suures osas toimub maismaal ei avalda olulist mõju rannalähedasel alal hüdrodünaamilisele režiimile, mis omakorda võiks põhjustada ümberkaudsete randade olulisi muutusi. Vee erikasutusega seotud tööd on sobivate ilmastikutingimuste korral teostatavad lühikese ajaperioodi jooksul (ca 2-3 nädalat), mistõttu on vee erikasutuse mõju kokkuvõttes lokaalne ning lühiajaline.

Kuna tegemist on Natura 2000 võrgustiku alaga ning Jaani–Aadu maaüksusel, vahetult veepiirist maismaa poole on inventeeritud kooslused esmased rannavallid (1210) ning püsitaimestikuga kivirannad (1220), siis on süvendatud pinnase ladustamine lubatud vaid väljapool kaitstavaid elupaiku koordinaatidel:

58°37'57,08" 23° 26'31,65"

58° 37'56,45" 23° 26'34,47"

58° 37'55,85" 23° 26'33,7"

58° 37'56,52" 23° 26'31,18"

Arvestades tööde mahtu, ning lokaalset mõju, lisaks ka vee erikasutusloas kehtestatavat piirangut seoses kalade kudeajaga puudub vajadus vee erikasutuse aegse ja järgse seire teostamiseks.

3.2. Õhu saastatus

Süvendamise käigus toimuv vee erikasutus ei põhjusta muutusi õhukvaliteedi osas antud piirkonnas. Vähenenud mõju ümbritsevale keskkonnale võib avalduda eelkõige seoses süvendamisel kasutatava tehnikaga, kuid seda mõju ei saa pidada oluliseks.

3.3. Jäätmete ke

Vee erikasutuse käigus süvendatakse mere põhjast pinnast ja orgaanilist materjali. Pinnas koosneb valdavalt mudast. Süvendatud pinnas paigutatakse sadama kinnistule.

3.4. Müra

Tegevusega võib kaasneda müra, kuid eeldatavalt ei ületa müratase kinnistu piiril sätestatud piirmäärasid müra osas. Sadama mõjupiirkonnas asuvad vaid üksikud elumajad, mistõttu ei ole müra mõju oluline piirkonna elanikele.

Kuna sadama süvendamine on kavandatud Väinamere hoiualale, mille kaitse-eesmärk on Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi nr 2009/147/EÜ I lisas nimetatud linnuliikide ja I lisas nimetatud rändlinnuliikide elupaikade kaitse, siis ei ole müra tekitavate tööde tegemine lubatud lindude peamisel pesitsusperioodil 15. aprillist kuni 30. juunini.

3.5. Vibratsioon

Eeldatavalt ei kaasne süvendustöödega vibratsiooni, mis põhjustaks olulisi muutusi antud piirkonnas.

3.6. Valgus, soojus, kiirgus ja lõhn

Valguse, soojuse ja kiirguse reostust vee erikasutusega ümbruskonnale ei kaasne. Lõhna reostus on lühiajaline ning ehitustööde aegne, valdavalt seotud ehitustööde käigus kasutatavate masinate ja veokite diiselmootoritega.

4. Tegevusega kaasnevate avariilukordade esinemise võimalikkus

Sadama süvendamise käigus on teoreetilisteks võimalusteks kasutatava tehnikaga (ujuvsüvendaja) toimuv avarii. Nimetatud sündmuste esinemise tõenäosus on suhteliselt väike, kuna kinnistud mille piires vee erikasutusega seotud töid tehakse kuuluvad eraomanikele, ning liiklus piirkonnas on minimaalne. Eeldus heast koostööst ja ladusast info liikumisest töödel osalevate inimeste vahel ning töökorras tehnika kasutamisest aitab vähendada kõikvõimalikke avariiisid ja nendest tulenevat kahjulikku mõju. Töökorras tehnika kasutamisel ei ole tõenäoline õlireostuse tekkimine ja seeläbi ümbritseva maastiku ja vee kahjustamine.

5. Kavandatava tegevuse eeldatavast mõjust Natura 2000 võrgustiku alale

Keskkonnaamet kaitstava loodusobjekti valitsejana on seisukohal, et sadama süvendamine Jaani-Aadu maaüksusel ja sellega piirnevas rannikumeres on lubatav. Sadama süvendamine taotluses toodud mahus ei ohusta kaitstavaid loodusobjekte sh. Natura 2000 ala, kui võetakse kasutusele võimalikku mõju vältimise meetmed.

5.1. Kavandatava tegevuse eeldatav mõju mõnele muule kaitstavale loodusobjektile

Vastavalt taotluses toodud infole, ei ulatu kavandatud tegevuse mõju mõnele muule kaitstavale loodusobjektile.

6. KeHJS § 6 lg 3 punktides 1–4¹ nimetatuga kaasneva mõju suurus, ruumiline ulatus, kestus, sagedust ja pöördumus, toime, kumulatiivsus ja piiriülene mõju ning mõju ilmnemise tõenäosus

Keskkonnaameti hinnangul puudub kavandataval tegevusel oluline keskkonnamõju, kuna:

- kavandatav tegevus ei mõjuta kaitsealasid, kaitstavate liikide elupaikasid ega Natura 2000 võrgustiku alasid juhul kui töid tehakse väljapool lindude pesitsusaega ning süvendatud pinnast ei ladustata Natura 2000 kaitstavatel elupaikadel;
- eelhindamise tulemusena selgus, et taotletava tegevuse tulemusel ei teki olulist mõju veekeskkonnale sh merepõhja elustikule, kalastikule ja linnustikule juhul kui tööde tegemisel rakendatakse leevendavaid meetmeid ning töid ei teostata lindude pesitsusalal ja kalade kudeajal.
- eelhindamise tulemusena selgus olulise kumulatiivse mõju puudumine;
- seega puudub kavandataval tegevusel eeldatavalt oluline keskkonnamõju.